

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش و پاسخ های مهدوی

تهیه گفتگوی دینی

جلد ششم

<http://www.askdin.com>

فهرست

- یکی از شرایط ظهور حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)؛ فراهم آوردن زمینه ظهور آن حضرت است، چگونه بایستی زمینه ظهور را فراهم کرد؟
زمان ظهور حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) کی می باشد؟
- چرا ظهور آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) مشخص نیست؟
- افرادی بر این نظرند که جدیداً گذر زمان بسیار سریعتر شده و گاه به علت شدت سرعت احساس نمی شود. آیا این مسأله صحت دارد؟ و آیا دلیل بر نزدیک تر شدن به زمان ظهور امام عصر - علیه السلام - می باشد؟
لطفاً توضیح دهید
- در روایتی می فرماید صبح و شام منتظر قیام حضرت باشید آیا این به آن معناست که ظهور در غیر جمعه واقع می شود یا خیر توضیح دهید؟
- هنگامی که امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) ظهور می کنند اولین کاری که ایشان انجام می دهند چه می باشد؟
- آیا این گفته درست است که امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بعد از ظهورش مساجد دو طبقه را خراب می کند؟
- هنگام ظهور حضرت حجت (عجل الله تعالی فرجه الشریف) آیا فقط همان ۳۱۳ نفریاریان با ایشان در دنیا زندگی می کنند چون می گویند آن حضرت گردن افراد بدکار را جدا می کند و فقط ۳۱۳ نفر هستند یعنی فقط همان یاران با او زندگی می کنند؟
- آیا کتابی وجود دارد که نام و نسبت و نیز شهری که ۳۱۳ تن یاران امام زمان - علیه السلام - در آنجا هستند را گفته باشد نام کتاب و نویسنده را ذکر کنید و در این باره توضیح دهید؟
- چرا از یاران آقا فقط ۵۰ نفر آنها زن هستند؟
- نام بعضی از یاران آقا امام زمان - علیه السلام - که در روایات آمده را بیان نمایید و چگونه می توانیم از یاران آن امام مهربان باشیم؟
- در روایت آمده است که آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در زمان ظهور از میان ابرها عبور می کنند و در جنگهایش در یک چشم به هم زدن سپاهیان دشمن را نابود می کند، آیا منظور از عبور حضرت از ابرها، هواپیما است؟ و در جنگها از سلاح های امروزی استفاده کرده و یا از سلاح های قدیمی مانند شمشیر، و آیا ممکن است در یک چشم به هم زدن دشمن را نابود کند، لطفاً توضیح دهید؟
- نظر مذهب تشیع درباره اینکه حضرت صاحب الامر با وسایل مدرن و امروزی ظهور می کنند یا با زره و شمشیر قدیمی چیست و هم اکنون که جهان پر از ظلم و جور است چرا ایشان ظهور نمی کنند؟

پرسش و پاسخهای مهدوی

پرسش و پاسخ های مهدوی (قسمت ششم)

یکی از شرایط ظهور حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)؛ فراهم آوردن زمینه ظهور آن حضرت است، چگونه بایستی زمینه ظهور را فراهم کرد؟
پاسخ :

فراهم آوردن زمینه‌های ظهور، از جمله شرایط ظهور به حساب می‌آید، و تا زمینه ظهور فراهم نشود، حضرت مهدی - علیه السلام - ظهور نخواهد کرد. حال باید توجه داشت که برخی از شرایط ظهور، با گذشت تاریخ و ظلم و جور انسان‌ها، پیشرفت علم و دانش بشری و در نتیجه آگاهی مردم دنیا و ناامید شدن مردم از نحله‌ها و مذهب‌های بشری و حکومت‌های مختلف فراهم می‌شود؛ و بایسته است برخی دیگر از آنها به دست ما انسانها و دوستداران آن حضرت فراهم آید.

اما سؤال این است که چگونه می‌توان زمینه ظهور را فراهم آورد؟

برای فراهم آوردن زمینه‌های ظهور حضرت می‌توان موارد متعددی را ذکر کرد؛

۱. تحوّل جامعه بشری: ایجاد آگاهی و آمادگی جامعه بشری برای حقّ و حقیقت و مخالفت جدّی با ظلم و جور در یکی از زمینه‌های مهم برای ظهور آن حضرت است. و این مهم بر عهده همه ما مسلمانان و شیعیان است.

ما باید با استفاده از علم و تکنولوژی، حقایق اسلام را به گوش جهانیان برسانیم، آنها را با زیبایی‌های مکتب اهل بیت پیامبر - علیهم السلام - که هماهنگ با فطرت انسانی است آشنا بسازیم؛ تا همان گونه

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

که در احادیث آمده است، با شناخت زیبایی‌های مکتب اهل بیت - علیهم السّلام - و مقایسه آن با سایر مکاتب و فرهنگ‌ها، حق را از باطل تشخیص داده، از آنها دل کنده و به حقیقت پیوندند و آن زمان که مردم جهان با دروغگویی‌های حکام هواپرست و جاه طلب آشنا و بر ناتوانی آنها از سعادت‌مندی جامعه بشری آگاه شدند، قهراً مستأصل شده و بدنبال یک منجی مصلح بوده و خود به خود برای پذیرش حق و حقیقت آمادگی پیدا می‌کنند و قدر آن منجی را ارج می‌نهند.

اصولاً باید توجه داشت که یکی از علل غیبت امام عصر - علیه السّلام - نیز، عدم آمادگی مردم برای پذیرش حق و حقیقت بوده است. چرا که بر اثر جهل مردم و ظلم حکام زمان، همه ائمه قبله یکی پس از دیگری به شهادت رسیدند، لذا برای حفظ حجّت الهی و خالی نماندن زمین از وجود آن، دوران غیبت شروع و تا فراهم شدن زمینه ظهور ادامه خواهد داشت.

اگر برای جامعه بشری این آمادگی‌ها و آگاهی‌ها حاصل نشود، حضرت تشریف بیاورند، آن حضرت نیز مانند امامان معصوم سابق به شهادت خواهد رسید. بنابراین رشد و آگاهی عموم مردم محروم و مستضعف، می‌بایست به درجه‌ای برسد که نور وجود امام را لمس کرده، مثل پروانه گرد شمع وجود او گرد آیند. باید درجه رشد و آگاهی آنان به حدی برسد که از مدعیان حقوق بشر و دموکراسی، ناامید شده و همه منتظر ظهور منجی بزرگ الهی باشند.

۲. انقلاب و تحوّل روحی افراد

تغییر و تحوّل روحی و خودسازی و تهذیب نقش مهمی در ایجاد انقلاب بزرگ و به پیروزی رساندن آن دارد و با تحولات بیشتر در روحیه انسانها و ساخته شدن نیروهای با صلابت می‌توان اذعان داشت یکی دیگر از زمینه‌ها فراهم آمده. است. باید بدانیم که امام زمان - علیه السّلام - هم به انتظار لحظه‌ای است که این تحولات درونی در قلب و روح انسانها به وجود آمده و به حدّ کمال خود برسد تا ظهور برای حضرت میسر شود.

چنان چه افرادی که شایستگی همراهی با حضرت را داشته باشند فراهم آیند، یکی دیگر از مقدمات ظهور مهیا می‌گردد. و با خودسازی این افراد نیروی انسانی انقلاب بزرگ مهدی - علیه السّلام - تشکیل می‌گردد و حضرت با آن نیروها منویات خود را به پیش می‌برد.

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

پیداست، انقلابی با آن عظمت و وسعت و رسالت سترگ، انسانها و عوامل بزرگی را می‌طلبد تا قادر به پیاده کردن رسالت عظیم خود باشد؛ انسان‌هایی خود ساخته و از جان گذشته، فقیه، سیاستمدار، مدیر و مدبر، مبارز و شجاع و... .

بنابراین ما با خودسازی و تهذیب و اصلاح خود می‌توانیم در تحول جامعه هم مؤثر بوده و در نتیجه زمینه برای ظهور حضرت بیش از پیش فراهم آید.

۳. انتظار سازنده: «افضل اعمال اُمّتی انتظار الفرج» [۱]؛ برترین اعمال اُمّت من امید و انتظار گشایش (کارها و گرفتاری‌ها به دست با کفایت حضرت مهدی - علیه السّلام -) است.

انتظار سازنده و صحیح، مکتب انسان سازی و انقلاب است. انتظاری که برترین اعمال اُمّت پیامبر شمرده شده است، ریشه و اساس دو نکته مذکور (خودسازی افراد و ساختن جامعه) است. تا امید و انتظار و در نتیجه صبر و تحمل مشکلات نباشد، انسان قادر به خودسازی و دیگر سازی نیست. انتظار به انسان امید و عشق می‌بخشد، توان و حوصله و حرکت و تلاش می‌دهد؛ در نتیجه، افراد را امیدوار، شاداب، پرتلاش و هدفمند بار می‌آورد؛ یعنی همان چیزی که لازمه فراهم آوردن مقدمات انقلاب بزرگ و جهانی حضرت مهدی (عج) است.

«مکتب تشیع، همواره یک آرزوی مقدّسی را در قلب پیروان خود می‌پروراند؛ و آن، آرزوی ظهور حضرت حجّت - علیه السّلام - و ریشه کن کردن ظلم و ستم و سیطره عدل و داد بر این جهان است. آرزو اساسی‌ترین محرک یک انسان در فعالیت‌های روزمره اوست. انسانی که آرزو و طلب و خواسته‌ای نداشته باشد، یک مرده متحرک است. افراد آرزوهای مختلفی دارند. مکتب تشیع به پیروان خود تعلیم می‌دهد که آرزوی اصلی و اساسی آنان ظهور حضرت حجّت - علیه السّلام - باشد؛ چرا که اگر او ظهور کند، همه مشکلات رفع می‌گردد؛ تمام مشکلات وقتی حلّ می‌شود که مدینه فاضله آن حضرت به دست مبارک او پیاده شود.» [۲]

۴. برپایی قیام‌ها و انقلاب‌های ظلم ستیز و عدالت خواهانه

از اموری که باعث تسریع در انقلاب جهانی حضرت مهدی - علیه السّلام - شده و موجب بیداری، آگاهی... جامعه جهانی و در نتیجه فراهم آمدن زمینه ظهور می‌گردد قیام‌ها و انقلاب‌های اسلامی و بیدارگرایانه است. یکی از این انقلاب‌ها که تأثیر بسزایی در این رابطه داشته و موجب مطرح شدن اسلام و فرهنگ تشیع در بین مردم جهان گردیده، انقلاب بزرگ ملت ایران به رهبری بزرگ مردی از

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

سلالة پیامبر - صلی الله علیه و آله - می باشد. با مطالعه روایات، چنین به نظر می آید که این انقلاب، همان حرکت آگاهی بخش و زمینه ساز قیام حضرت مهدی - علیه السلام - است؛ چنانکه روایات گوناگونی که بعضی از آنها در توصیف رهبر این قیام، و بعضی در وصف مردم و قیام گران، و اینکه از چه منطقه ای و... هستند، وارد شده است. [۳]

بنابراین از وظایف و مسؤولیت های ما است که از این انقلاب پاسداری نموده و در ترویج و پربارتر کردن آن بکوشیم، اهداف آن را زنده و در راه تحقق آنها تلاش کنیم. تا ان شاء الله، با آگاه ساختن مردم جهان، از ظلم و ستم مستکبران، آشنایی هر چه بیشتر آنان با فرهنگ اسلام و اهل بیت و... زمینه ظهور حضرت قائم (عج) را فراهم آوریم.

پیداست، که این امور مهم و سنگین، بدون داشتن قدرت و مکتب، تحت لوای یک دولت قدرتمند، امکان پذیر نیست. بنابراین می بایست، در حفظ نظام مقدس جمهوری اسلامی و به ثمر رسیدن اهداف آن، به عنوان زمینه ساز قیام حضرت مهدی - علیه السلام -، تلاش همه جانبه کرد.

برای اطلاعات بیشتر، می توان به:

۱. مجله موعود، شماره ۱۲ و ۱۳.
۲. کتاب الممهّدون للمهدی - علیه السلام -، علی کورانی (با مشخصات مذکور)؛
۳. تاریخ عصر جهانی حضرت مهدی - علیه السلام - از دیدگاه روایات، سید اسدالله هاشمی شهیدی، انتشارات پرهیزگار، قم. و... مراجعه نمایید. الغیبه الکبری، اثر شهید سید محمد صدر، چاپ بیروت
۴. زمینه سازان انقلاب

پی نوشت:

- [۱]. آیت الله صافی گلپایگانی، منتخب الاثر، ص ۶۲۹؛ و ر.ک: کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، ص ۳۵۷ - ۳۶۱، انتشارات اسلامیه.
- [۲]. سخنرانی شهید چمران، سال ۵۸، (به نقل از مجله موعود، شماره ۱۲ و ۱۳، اسفند ۷۷ و فروردین ۷۸).

[۳]. این احادیث زیادند، از جمله:

- (۱) حدیث «حتی یأتی قوم من قبل المشرق...»، ملاحم رفتن، ابن طاووس، ص ۳۰ و ۱۱۷.
- (۲) حدیث «رجل من اهل قم...»، بحار، ج ۶۰، ص ۲۱۶ و ۴۴۶.

۳. حدیث «تكونُ قم و أهلها حُجَّةً على الخلائق...»، بحار، ج ۶۰، ص ۲۱۳.
- ۴) حدیث «يخرج رجلٌ قبل المهدي...»، كنز العمال، ج ۷، ص ۲۶۱ و...
- ۵) حدیث «كَيْضُرْبِتَكُم على الدينِ عوداً...»، شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۱۲۸۴.
- ۶). حدیث «كنوز الطالقان...»، كنز العمال، ج ۷، ص ۲۶۳ و...
- ۷) حدیث «الهاشمی الخراسانی و شعيب...»، ابن طاووس فی الملاحم و الفتن، ص ۳۱.
- ۸) فی تفسیر قوله تعالى: «بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَاداً لَنَا»، بحار، ج ۶۰، ص ۲۱۴.
- ۹) فی تفسیر قوله تعالى: «وَإِنْ تَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ»، كشاف، ج ۴، ص ۳۳۱ و الميزان، ج ۱۸، ص ۲۵.
- ۱۰) فی تفسیر قوله تعالى: «وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ»، الجامع الصحيح، ج ۲، ص ۳۸۳ و مسند احمد، ج ۲، ص ۴۱۷ و...
- و... همگی به نقل از کتاب المُمَهَّدُونَ للمهدی - عليه السلام -، علی الكورانی، مكتب الاعلام الاسلامی، الفصل الثالث، ص ۹۵، الطبعة الاولى، محرم ۱۴۰۵.

*****

زمان ظهور حضرت ولی عصر(عجل الله تعالی فرجه الشریف) کی می باشد؟

پاسخ:

یکی از سؤالاتی که همواره در طول تاریخ ذهن بسیاری از مردم را به خود مشغول کرده این است که امام مهدی(عج) چه زمانی ظهور می کند و آیا برای ظهور وقتی تعیین شده است یا خیر؟ پاسخ این سؤال این است که براساس سخنان پیشوایان دینی وقت ظهور بر مردم مخفی است امام صادق - علیه السلام - در این باره فرموده اند:

ما نه در گذشته برای ظهور وقتی تعیین کردیم و نه در آینده وقت تعیین می کنیم.[۱] بنابراین کسانی که برای ظهور زمان مشخصی را تعیین می کنند فریب کار و دروغگو هستند این مطلب در روایات متعددی مورد تأکید قرار گرفته است از جمله امام باقر - علیه السلام - به یکی از اصحاب خود که از زمان ظهور سؤال کرد فرمودند:

وقت گذاران دروغ می گویند، وقت گذاران دروغ می گویند وقت گذاران دروغ می گویند،[۲] از اینگونه روایات به خوبی می توان به این نکته پی برد که همواره در طول تاریخ کسانی بوده اند که با انگیزه های شیطانی برای ظهور زمان تعیین می کرده اند و چنین افرادی در آینده نیز وجود خواهند داشت. به همین جهت پیشوایان معصوم - علیهم السلام - از شیعیان خواسته اند که در برابر کسانی که برای ظهور زمان تعیین می کنند ساکت ننشینند بلکه در برابر این انحرافات موضع گیری کرده و آنها را تکذیب کنند. امام صادق - علیه السلام - در این زمینه به یکی از اصحاب خود فرمود:

ای محمد از تکذیب کردن کسی که برای ظهور وقت تعیین می کند هیچ پروایی نداشته باش چرا که ما برای احدی وقت ظهور را تعیین نکرده ایم. [۳]
راز مخفی بودن زمان ظهور:

مخفی بودن زمان ظهور حکمت‌هایی دارد که برخی از آنها عبارتند از:
۱. تداوم امید:

با مخفی بودن زمان ظهور منتظران همه عصرها همواره به رسیدن فرج امید خواهند داشت و با این امید پیوسته و مداوم است که می‌توانند در برابر سختی‌های دوران غیبت مقاومت کنند به راستی اگر به شیعیان قرن‌های گذشته گفته می‌شد که ظهور در زمان شما رخ نمی‌دهد بلکه در آینده اتفاق می‌افتد آنها با کدام امید در برابر فتنه‌های روزگار خود مقاومت می‌کردند و چگونه می‌توانستند گذرگاه‌های تنگ و تاریک دوران غیبت را به سلامت پشت سر بگذارند؟

۲. اقدام مداوم برای زمینه‌سازی:

بدون تردید انتظار سازنده که از مهم‌ترین عوامل فعالیت و پویایی است تنها در سایه مخفی بودن زمان ظهور شکل خواهد گرفت زیرا با مشخص بودن زمان ظهور کسانی که می‌دانند ظهور را درک نمی‌کنند انگیزه‌ای برای تحرک و زمینه‌سازی نخواهند داشت و به سکون و رکود روی خواهند آورد حال آنکه با پنهان بودن زمانها ظهور انسان‌های همه عصرها و دوران‌ها به امید اینکه ظهور را در زمان خود ببینند تلاش می‌کنند تا زمینه‌های ظهور را فراهم کنند و جامعه خود را به جامعه‌ای صالح و پویا تبدیل می‌کنند. به علاوه در صورت معین بودن وقت ظهور چنانچه به خاطر مصالحی ظهور در زمان وعده داده شده رخ ندهد و ظهور به تأخیر بیفتد چه بسا افرادی در اصل اعتقاد به امام مهدی (عج) دچار تردید شوند امام باقر - علیه السلام - در پاسخ به این سؤال که آیا ظهور وقت مشخصی دارد فرمود: کسانی که وقت تعیین می‌کنند دروغ می‌گویند کسانی که وقت تعیین می‌کنند دروغ می‌گویند زمانی که موسی - علیه السلام - به دعوت پروردگار خود قومش را ترک کرد به آنها وعده داد تا سی روز دیگر برمی‌گردد اما وقتی که خدا به آن سی روز ده روز دیگر افزود قوم او گفتند: موسی با ما خلف وعده کرده و کردند آنچه کردند (از دین برگشتند گوساله پرست شدند) [۴]

در پایان تذکر این نکته ضروری است که منظور ما از مخفی بودن زمان ظهور این است که کسی نمی‌تواند بگوید امام مهدی (عج) در فلان روز یا فلان ماه و یا فلان سال ظهور می‌کنند اما با توجه به علائمی که در احادیث برای ظهور ذکر شده است با تحقق آن علائم می‌توان به نزدیک بودن زمان ظهور پی برد همچنانکه در زمان ما بسیاری از آن علائم تحقق یافته‌اند و البته باز تأکید می‌کنیم که

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

نزدیک بودن زمان ظهور غیر از معین کردن روز یا ماه یا سال برای ظهور است که در روایات متعددی از آن نهی شده است.

برای مطالعه بیشتر می‌توانید به کتاب امام مهدی از ولادت تا ظهور نوشته آیت الله محمد کاظم رفیعی قزوینی رجوع کنید.

امام صادق - علیه السلام - :

وقت گذاران دروغ گفتند، عجله‌کنندگان هلاک شدند و آنان که تسلیم اراده‌ی خداوند بودند نجات یافتند.

غیبت نعمانی، ص ۳۰۴

پی نوشت:

[۱]. شیخ طوسی، الغیبه، (قم: مؤسسه المعارف الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۱۷) ص ۴۲۵.

[۲]. همان، ص ۴۲۵.

[۳]. همان، ص ۴۲۶.

[۴]. نعمانی، الغیبه، (قم، انوار الهدی، چاپ اول، ۱۴۲۲) ص ۳۰۵.

*****

چرا ظهور آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) مشخص نیست؟

پاسخ:

در پاسخ گویی به این سؤال همانند بسیاری از سؤالات دیگر که از فکر بشر پنهان است، تنها می‌توان از کلام کسانی بهره جست که با نگاه نافذ خود آن سوی پرده غیب را نیز می‌بینند.

درباره مشخص نبودن وقت ظهور حضرت ولی عصر (عج) می‌توان گفت همان طور که پنهان زیستی آخرین ذخیره الهی به طور قطع از اسرار و رموزی است که طبق حکمت الهی تحقق یافته است و گفتار معصومین - علیهم السلام - گویای این حقیقت است، مشخص نبودن وقت ظهور نیز، سرّی از اسرار الهی است و گفتار معصومین - علیهم السلام - صریح در این مطلب است و برای آن که جواب طولانی نشود برخی از روایات را در ذیل ذکر می‌کنیم:

در کتاب کمال الدین شیخ صدوق آمده است که دعبل خزاعی گفت چون قصیده ام را خدمت امام

رضا - علیه السلام - خواندم، امام رضا - علیه السلام - فرمودند: و اما این که چه وقت ظهور می‌کنند؟

پدرم از پدرش و پدران‌ش حدیث نقل کرده که امام علی - علیه السلام - از پیامبر - صلی الله علیه و آله -

پرسیدند یا رسول الله - صلی الله علیه و آله - حضرت قائم (عج) از ذریه شما چه وقت خروج خواهد

کرد؟ آن حضرت فرمودند: مثل خروج او مثل ساعت (قیامت) است، لا یجلیها لوقتها الا هو ثقلت فی

السموات و الارض؛ ظاهر نمی کند آنرا در وقتش مگر خدا، و سنگین است آن در آسمان ها و زمین (یعنی چیز پر اهمیتی خواهد بود. [۱])

در کتاب المحجّه از مفضل بن عمر منقول است که گفت: از امام صادق - علیه السلام - پرسیدم: آیا برای ظهور امید منتظر مهدی وقت معینی هست که مردم آن را بدانند؟ فرمود: حاش لله که ما وقتی برای آن تعیین کنیم، عرضه داشتم: ای مولای من علت چیست؟ فرمود: زیرا که آن است ساعت که خداوند تعالی می فرماید: (و یسئلونک عن الساعه ایانَ یرسیها قل انما علمها عند ربی لا یجلیها لوقتها الا هو [۲])؛ از تو می پرسند هنگام ساعت را که چه وقت خواهد بود، بگو البته علم آن نزد پروردگار من است کسی جز او آن ساعت را روشن و ظاهر نتوان کرد. [۳]

در روایتی دیگر حضرت امام حسن مجتبی - علیه السلام - از رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - پرسیدند قائم بیت ما کی ظهور می کند؟ پیامبر اسلام - صلی الله علیه و آله - فرمودند: بدان که مثل او قطعاً همانند ساعت (قیامت) است که در آسمان ها و زمین (بسیار پر اهمیت) است و جز به طور ناگهانی نمی آیند. [۴]

خلاصه سخن، در منابع اسلامی برای ظهور امام عصر (عج) وقتی تعیین نشده است و هیچ کس حتی پیامبر - صلی الله علیه و آله - و ائمه - علیهم السلام - هم در این باره وقتی معین نفرموده اند و معین کننده وقت را دروغگو و کذاب شمرده اند امام صادق - علیه السلام - در این مورد می فرماید: «دروغ می گویند کسانی که وقت معین می کنند ما (ائمه) در زمان گذشته و در آینده برای ظهور امام دوازدهم وقتی را تعیین نکرده و نخواهیم کرد. [۵]

بنابراین حکمت معین نبودن وقت ظهور حضرت همانند معین نبودن ساعت وقوع قیامت است و این روشن نبودن زمان ظهور بنابر مصلحت هایی است که خداوند حکیم در نظر دارد. گفتنی است گرچه علل اصلی را خدا می داند ولی با استفاده از روایات می توان جوهری را برای معین نبودن وقت ظهور حضرت حجّت (عج) ذکر کرد در ذیل به برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱. روایات می گویند وقت ظهور امام زمان (عج) از امور بدائیه است که امکان پیش و پس افتادنش هست مثلاً اگر اهل ایمان برای تعجیل فرج او جدیت در دعا داشته باشند امر فرج او جلو می افتد. دلیل بر این حدیثی است از امام صادق - علیه السلام - که فرمود: وقتی عذاب و سختی بر بنی اسرائیل طول کشید چهل روز به درگاه خداوند گریه و ناله کردند، پس خداوند به موسی و هارون وحی فرستاد که بنی اسرائیل را خلاص کنند، و از صد و هفتاد سال صرف نظر کرد، امام صادق - علیه السلام - افزود:

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

شما نیز همین طور اگر این کار را بکنید خداوند باب فرج را می گشاید ولی اگر چنین نباشید امر فرج تا آخرین حد خواهد رسید. [۶]

و چون ظهور حضرت از اموری است که امکان پس و پیش افتادنش هست حضرت علی - علیه السلام - در جواب محمد بن حنیفه که پرسیده است آیا برای دولت مهدی (عج) وقتی هست؟ می فرماید: خیر، زیرا که علم خداوند بر علم وقت گذاران غالب است، خداوند به موسی وعده سی شب میقات را داد، بعد ده شب افزوده شد، نه موسی آن ده شب را می دانست و نه بنی اسرائیل دانستند و چون وقت (سی شب) گذشت؛ بنی اسرائیل گفتند: موسی ما را فریب داد لذا گوساله پرستیدند. [۷]

۲. تردیدی نیست که نظام هستی نظام علت و معلول است و تا علت تحقق پیدا نکند معلول لباس وجود نمی پوشد و ظهور حضرت نیز خارج از قانون نظام عالم هستی نمی باشد. از سویی از جمله بستر سازی هایی که برای ظهور منجی بشریت لازم است آن است که نوع بشر باید به حد کمال و رشد برسد و عموم ملت خواستار آن انقلاب و ظهور او باشند و جهان هستی سیر طبیعی خود را پشت سر بگذارد و مردم تشنه عدالت او شوند و همه اینها بستگی به پیدایش علل و عوامل آنها دارد، از سویی انسان نیز موجودی مختار است و در به وجود آوردن علت ها اختیار دارد وای چه بسا حرکت سریع در به وجود آوردن عوامل داشته باشد یا حالت رکود داشته باشد پس از این زاویه هم نمی توان وقت را معین کرد.

۳. در صورتی که وقت ظهور معین می شد دل ها سخت می شد و بیشتر مردم از ایمان به اسلام بر می گشتند. دلیل بر این روایتی است از امام کاظم - علیه السلام - که آن حضرت فرمود: «ای علی (علی بن یقظین) تا کنون دویست سال است که شیعه با امیدها و آرزوها پرورش داده شده است، یقظین پدر علی از موالی بنی عباس بود. ایشان به پسرش گفت: چرا آنچه به ما گفته شد (خلافت بنی عباس) واقع شد ولی آنچه به شما گفته شد صورت نگرفت؟ علی به او پاسخ داد «آنچه به ما و شما گفته شد هر دو از یک جا بیرون آمده است جز اینکه زمان کار شما فرا رسید و همانطور که گفته شده بود انجام پذیرفت، ولی زمان کار ما فرا نرسیده است. بنابراین ما را به امید و آرزو سرگرم نموده اند، زیرا اگر به ما گفته می شد، این امر نخواهد شد، مگر پس از گذشت دویست سال یا سیصد سال حتماً دل ها سخت می شد و بیشتر مردم از ایمان به اسلام بر می گشتند ولی گفتند چه قدر سریع و نزدیک است برای آن که دل های مردم به ایمان نزدیک شود و فرج را نزدیک بنمایاند» [۸]

۴. «وقت ظهور حضرت را معین نکردند تا بدینوسیله راه هر گونه سوء استفاده بسته شود. [۹]» و گرنه اگر می گفتند حضرت در فلان ساعت ظهور می کند ای چه بسا عده زیادی خود را منجی معرفی می کردند و یا آن که بر فرضی که طبق مصالح الهی امر فرج حضرت چند صباحی تأخیر می افتاد، برای کینه توزان سوژه ای می شد که حتی دیگر معارف اسلامی را زیر سؤال ببرند، زیرا در این فرض می

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

گفتند اگر ظهور چنین امامی واقعیت می داشت حتماً در تاریخ مقرر ظهور می کرد و حال که ظهور نکرد پس نمی توان به دیگر معارف اسلامی هم معتقد شد.

امام باقر - علیه السلام - وقتی که قائم (عج) قیام کرد خدا دست لطفش را بر سر بندگان می نهد و بدین وسیله عقلها را جمع و اندیشه آنان را به حد کمال می رساند.
کافی جلد ۱، ص ۱۵.

پی نوشت:

[۱]. خلاصه ای از مطالب دین اسلام در احوالات امام زمان (عج)، سید محمد باقر نجفی یزدی، ص ۲۶۲، مؤسسه انتشارات عصر ظهور چاپخانه توحید، چاپ اول.

[۲]. اعراف، آیه ۱۸۷.

[۳]. مکیال المکارم، ج اول، ص ۲۰۵، و المحجّه، ص ۲۰۴.

[۴]. با کاروان مهدی (عج)، علی کیالها، ص ۱۲۱، انتشارات اسلام، چاپ الهادی، تابستان ۸۱، به نقل از منتخب الاثر ص ۳۰.

[۵]. خلاصه ای از مطالب دین اسلام در احوالات امام زمان، به نقل از الغیبه شیخ طوسی، مکیال المکارم، ج اول، ترجمه سید مهدی حائری قزوینی، چاپ نگین، نوبت چاپ اول، تابستان ۸۱، ص ۲۰۷، نقل از غیبت نعمانی، ص ۲۸۹.

[۶]. مکیال المکارم، ج اول، ترجمه مهدی حائری قزوینی، ناشر ایران نگین، ص ۴۱۱، نقل از بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۱.

[۷]. همان، ص ۲۰۶، نقل از غیبت شیخ طوسی ص ۲۶۲.

[۸]. فصلنامه انتظار، شماره ۷، سال سوم، بهار ۸۲، نقل از کافی، ج ۱، ص ۳۶۹، ح ۶، نعمانی الغیبت، ص ۱۹۸، ح ۱۴.

[۹]. ابراهیم امینی، دادگستر جهان، انتشارات شفق، نوبت چاپ ۲۵، ۸۱، چاپ قدس، ص ۲۱۸.

*****

افرادی بر این نظرند که جدیداً گذر زمان بسیار سریعتر شده و گاه به علت شدت سرعت احساس نمی شود. آیا این مسأله صحت دارد؟ و آیا دلیل بر نزدیک تر شدن به زمان ظهور امام عصر - علیه السلام - می باشد؟ لطفاً توضیح دهید

پاسخ:

در خصوص مطلب عنوان شده در سؤال باید توجه داشت که چنین اظهار نظری هیچ پایه و مبنای علمی ندارد. زیرا گذر زمان در نظام خلقت، براساس گردش منظم زمین به دور خود در شبانه روز و به دور

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

خورشید در طول سال، تنظیم گردیده و هیچگونه اختلال و یا سرعت و کندی. حتی کمتر از ثانیه در گردش مداوم روز و شب، وجود ندارد.

اساساً، محاسبات نجومی و تقویمی و خبر از رخدادهای آسمانی، مبتنی بر همین نظم دقیق کرات فلکی است و حتی دانشمندان براساس این نظم دقیق و فوق العاده ای که میان کرات سماوی حاکم است، می توانند حوادث ده ها و بلکه صدها سال آینده را با معیارهای دقیق ریاضی. پیش بینی نمایند بنابراین مطلب مذکور در سؤال هرگز واقعیت نداشته و کسانی که مدعی سرعت و یا تغییرات در گذر زمان می باشند، احتمالاً بخاطر کثرت مشغله و تراکم کار دچار چنین توهمی شده اند و رفت و آمد روز و شب را زودگذر احساس می کنند و الا هیچ دلیلی بر صحت این مسأله وجود ندارد و نیز در روایات مربوط به علائم ظهور چنین چیزی ذکر نشده و این سخن ربطی به مسأله ظهور حضرت ولی عصر (عج) ندارد

امام زمان (عج) فرمود

برای تعجیل ظهور من خیلی دعا کنید که فرج و گشایش امور شما نیز در آن است.

منتهی الآمال، شیخ عباس قمی، ص ۵۷۷، تهران، نشر انتشارات اعلمی

*****

در روایتی می فرماید صبح و شام منتظر قیام حضرت باشید آیا این به آن معناست که ظهور در غیر جمعه واقع می شود یا خیر توضیح دهید؟

پاسخ:

اشاره: وجود مبارک حضرت مهدی (عج) که ذخیره ای الهی و از اسرار حکیمانه خداوند است. غیبت و ظهور او نیز، اسرار دیگری خواهد بود. هیچ اندیشمند ژرف نگری تاکنون به این اسرار پی نبرده و از حقیقت آن آگاهی پیدا نکرده. مگر اینکه، در پی جستجوی حقیقت و الهام گرفته از طریق روایات اهل بیت - علیهم السلام - بوده تا از این راه، مسیر گم شده خود را دریابد. فلذا، آنچه را که پرسشگر عزیز در پی دریافت پاسخ آن است اینگونه اشاره می گردد.

۱. روایاتی که درباب ظهور حضرت مهدی (عج) رسیده مختلف اند. و به طور قطع زمان خاص را مشخص ننموده اند. در بعضی آنها جمعه و در بعضی دیگر غیر آن روز ذکر شده است. و چند نمونه آن اشاره می شود:

الف. امام صادق - علیه السلام - فرموده است: «قائم اهل بیت ما روز جمعه قیام می کند» [۱].

ب. باز آن حضرت فرموده است: «قائم ما - که درود خدا بر او باد - در روز عاشورا که روز شهادت

حسین بن علی - علیه السلام - است ظهور خواهد کرد.» [۲]

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

ج. و هم چنین از امام محمد باقر - علیه السلام - ظهور آن حضرت در روز عاشورا، این چنین رسیده است: «قائم ما روز شنبه که روز عاشورا است ظهور خواهد کرد.» [۳]

د. در بعضی از روایات، در عین اینکه روز جمعه در آن ذکر شده، وقت آن را بعد از نماز عشاء فرموده است: «ظهور قائم آل محمد - صلی الله علیه و آله و سلم - روز جمعه بعد از نماز عشاء می باشد» [۴]. و هم چنین، روز نوروز و بیست و سوم ماه رمضان نیز آمده است که آن حضرت در آن زمان ظهور خواهد کرد. [۵]

۲. از طرفی دیگر، روایاتی درباره انتظار ظهور آن حضرت در صبح و شام نیز آمده چنان که امام صادق - علیه السلام - فرموده است: «در صبح و شام منتظر فرج باشید» [۶] و انتظار آن را از افضل عبادات می داند. چنانکه امام باقر - علیه السلام - فرموده است: «بهترین عبادت انتظار ظهور و فرج آل محمد - صلی الله علیه و آله و سلم - است» [۷].

۳. و هم چنین در دعای عهد آمده است: «بار خدایا، ما دوباره در صبح همین روز با امام خود تجدید عهد کردیم. و هر روز که بعد از این زندگی می کنیم با او عهد می کنیم...» [۸].

پس، آنچه که نمونه از روایات ذکر شد، چنین بدست می آید که انتظار ظهور تنها در روز جمعه نمی باشد. بلکه در غیر آن نیز انتظار ظهور خواهد بود. اما روایاتی که مربوط به انتظار صبح و شام آمده و یا خواندن دعای عهد که تجدید عهد هر روز است، اشاره به آن دارد که ظهور حضرت در غیر از جمعه نیز واقع شود. و هر روز انسان با آن حضرت تجدید بیعت کند. اگر در آن روز ظهور کرد، از اصحاب آن حضرت قرار گیرد. و از طرف دیگر، اینگونه روایات و یا خواندن دعای عهد بیانگر وظایف منتظران است که در هر حال باید منتظر ظهور بوده باشند. زیرا انتظار ظهور از بهترین عبادت شمرده شده است. پس هم احتمال دارد ظهور حضرت در روز جمعه باشد و هم در غیر آن، زیرا در روایات تنها جمعه نیامده است. در غیر آن نیز اشاره شده است. و وظایف منتظران، آن است که در هر حال منتظر ظهور باشند. زیرا انتظار فرج از بهترین عبادت است.

منابع جهت مطالعه:

۱. مجلسی، محمد باقر، مهدی موعود، ج ۲، ترجمه علی کورانی، نشر مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۰.

۲. طبرسی نوری، نجم الثاقب، ج ۲،

۳. خادمی شیرازی، نشانه های ظهور.

امام علی - علیه السلام -

«منتظران واقعی برای امر، همانند کسی است که در جهاد در راه خدا، آمیخته با خون خود باشد» [۹]

پی نوشت:

- [۱]. شیخ صدوق، ابی جعفر محمد، خصال، ج ۲، ص ۳۹۴، باب ۷، ح ۱۰۱، مکتبه نینوا، تهران.
- [۲]. شیخ طوسی، ابی جعفر، کتاب غیبت، ص ۱۵۰.
- [۳]. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۵، مؤسسه الوفاء، بیروت.
- [۴]. همان.
- [۵]. معجم الاحادیث امام مهدی، ج ۱، ص ۴۵۳، زیر نظر علی کورانی، مؤسسه اسلامی، قم.
- [۶]. مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۳۳، مؤسسه الوفاء، بیروت، و مکیال المکارم، ج ۲، ص ۱۵۷، امام صادق - علیه السلام - شب و روز چشم به راه مولایت باشد.
- [۷]. شیخ صدوق، ابی جعفر محمد، کمال الدین، ص ۱۲۵، انتشارات مکتبه الصدوق، ۱۳۹۰ ق.
- [۸]. قمی، شیخ عباس، مفتاح الجنان، دعای عهد.
- [۹]. «شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۶۴۵، مکتبه الصدوق، تهران».

****

هنگامی که امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) ظهور می کنند اولین کاری که ایشان انجام می دهند چه می باشد؟

پاسخ:

آنچه در سر لوحه اولویت های حضرت مهدی (عج) قرار دارد بر دو نوع است: الف) اقدامات حضرت پس از ظهور که در شهر مکه انجام می دهند. ب) برنامه های حضرت پس از ورود به شهر مدینه. الف) اولویت های اقدامات حضرت در شهر مکه

۱. معرفی: حضرت امام سجاد - علیه السلام - می فرمایند: «آن حضرت به سخن گفتن پرداخته و می فرمایند که ایها الناس منم فلانی (مهدی) پسر فلانی (حضرت امام عسکری - علیه السلام -) منم پسر پیغمبر خدا - صلی الله علیه و آله - دعوت می کنم شما را به آنچه پیغمبر خدا را دعوت می کرد. ۲. دفاع در برابر مهاجمان: در ادامه حدیث فوق آمده: «پس هجوم می آورند که او را بکشند پس سیصد و سیزده تن از او دفاع می کنند» [۱]

۳. نیایش: پس از دفاع، «حضرت بین دو نقطه رکن و مقام (در خانه خدا) چهار رکعت نماز می گذارند.» [۲]

۴. بیعت گرفتن: حضرت امام صادق - علیه السلام - : «پس آنگاه به اسم او از آسمان ندا شود و او در پشت مقام باشد. اصحاب به ایشان عرض می کنند: اکنون دیگر به اسم شما ندا شد، منتظر چه هستید؟ آنگاه دست او را بگیرند و برای بیعت عمومی بیاورند حضرت آمده و به حجرالاسود تکیه نموده و...» [۳]

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

۵. سخنرانی مراسم اخذ بیعت: «و اولین جمله ای که ایشان با آن کلام خود آغاز می کند این آیه است: «بقیة الله خیر لکن إن کنتم مؤمنین: باقیمانده حجت خدا برای شما بهتر است البته اگر مؤمن بوده اید:

سپس بگوید: منم بقیة الله. مشروح این سخنان در این منابع آمده:

۱. بحار الانوار، ۱۰۵/۲۳۸/۲۵/۵۲ و ب ۲۶/ ص ۳۰۵/ ح ۷۸

۲. مهدی منتظری - علیه السلام -، آیت الله محمد جواد خراسانی، نورالاصفیاء، ص ۳۴۴.

آنگاه سیصد و سیرده نفر با او بیعت کرده و دیگران هم بیعت می کنند.

۶. ارجاء عدالت و حدود الهی: حضرت امام رضا - علیه السلام - : «آنگاه که مراسم بیعت تمام شود، سراخ طایفه «بنی شیبه» (کلید داران و خادمان خائن خانه خدا) بیاید، دست های ایشان را قطع کند برای اینکه ایشان دزدهای خانه خدایند. دست و پایشان را قطع نموده ایشان را در مکه بگرداند و منادی ندا دهد: اینها دزدان خانه خدا هستند...» [۴] البته حضرت چنین اقداماتی را برای قبیله قریش هم انجام می دهند [۵]

۷. تکمیل تعداد یاران ۱۰ هزار نفر اصلی.

۸. تعیین حاکم برای مکه.

۹. خروج از مکه و عزیمت به مدینه.

منبع مطالعه، مهدی منتظر - علیه السلام - آیت الله سید جواد خراسانی، نشر نورالاصفیاء ص ۳۴۴ حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - بنده ای مؤمن نخواهد بود مگر اینکه هوی و خواست او تابع آنچه من (از طرف خدا) آورده ام باشد و از آن رویگردان نباشد.

پی نوشت:

[۱]. بحار الانوار، مجلسی، ۵۲، ب ۲۶، ص ۳۰۶، ح ۷۹، ط بیروت، الوفاء.

[۲]. از حضرت امام محمد باقر - علیه السلام - : معجم الاحادیث، الامام المهدی - علیه السلام - ،

۸۳۱- / ۲۹۵/۳

[۳]. بحار / ۲۶/۶۲ / ۲۹۴/۴۳.

[۴]. عیون اخبار الامام الرضا - علیه السلام - ، ط کتابفروشی طوسی، ۱/ ب ۲۸ / ص ۲۷۳ / فرهنگ؛

بحار الانوار، ط الوفاء، ۶/ ۳۱۳ / ۲۷ / ۵۲؛ مهدی منتظر - علیه السلام - ، آیت الله خراسانی، ۳۴۸.

[۵]. ر. ک: مهدی منتظر، همان.

*****

آیا این گفته درست است که امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بعد از ظهورش مساجد دو طبقه را خراب می کند؟

<http://www.askdin.com>

پاسخ :

اشاره: ظهور حضرت مهدی(عج) ظهور حکمت و ظهور انجام دادن کارهای حکیمانه است. حضرت کاری که برخلاف عقل و حکمت باشد انجام نخواهد داد از این رو اگر در بعضی از روایات سخن از خراب نمودن مساجد به میان آمده علت آن نیز توضیح داده شده است که یا برای اصلاح قبله آن بوده و یا حالت اشراف بر خانه‌های مردم دارد و یا در مسیر جاده‌ها قرار گرفته‌اند. و از جمله ابوبصیر از امام باقر - علیه السلام - نقل کرده است که آن حضرت فرمود: هنگام قیام قائم ما، یکی از کارهایی که او انجام می‌دهد، چهار مسجد در کوفه و هر مسجدی که مشرف بر خانه‌های دیگران باشد ویران کرده و آنرا به حالت سادگی می‌گذارند.[۱] اما مساجدی که مشرف بر دیگران است علت آن معلوم است که به جهت مزاحمت برای دیگران است. و خرابی چهار مسجد کوفه، بنی‌امیه به جهت سوء استفاده آنها را، ساخته بودند و در هنگام اسارت اهل بیت امام حسین - علیه السلام - محل عیش و عشرت آنها بوده است.[۲]

اما در خصوص خراب کردن مساجد دو طبقه ما به دلیل یا حدیثی در این مورد برخورد نکردیم. منابع جهت مطالعه بیشتر: چشم اندازی ظهور مهدی، نجم‌الدین طوسی و مهدی موعود، مجلسی. پی نوشت: [۱]. صدوق، محمد بن علی بابویه قمی، کمال‌الدین، ج ۱، ص ۳۵۳، دارالکتب اسلامی، تهران.

[۲]. مجلسی، محمدباقر، مهدی موعود، ص ۱۸۵، ترجمه علی دوانی، نشر حکمت.

*****

هنگام ظهور حضرت حجت (عجل الله تعالی فرجه الشریف) آیا فقط همان ۳۱۳ نفریاری با ایشان در دنیا زندگی می‌کنند چون می‌گویند آن حضرت گردن افراد بدکار را جدا می‌کند و فقط ۳۱۳ نفر هستند یعنی فقط همان یاران با او زندگی می‌کنند؟

پاسخ :

امام پدری مهربان، همدمی شفیق و همراهی خیرخواه است. در حجم نگاه سبز او، افق‌ها، رنگ می‌بازد. دریغ! در گوش ما همواره، از قهر مهدی - علیه السلام - گفته‌اند و ما را از شمشیر و جوی خون او ترسانده‌اند و از مهر و عشق او به انسان‌ها و تلاش و فریادرسی او به عاشقان و منتظران خود کم‌تر گفته‌اند! هیچ کس به ما نگفت که اگر او بیاید، فقیران را دستگیری، بی‌نمان‌ها را سامان، بی‌کسان را همدم، بی‌همسران را همراه، غافلان را تذکر، گم‌گشتان را راه، دردمندان را درمان و در یک کلام، خاک نشینان عالم را تاك نشین خواهد کرد.

قهر او نیز جلوه‌ی محبت او است، چه این که قهر او بر جماعتی اندک و ناچیز از معاندان و نژادپرستانی خواهد بود که علی‌رغم رشد فکری انسان‌ها در آن عصر، و هدایت‌ها و معجزات آن حضرت و نزول

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

مسیح از آسمان و اقتدایش به وی، باز هم به او کفر می ورزند و حکومت عدلش را گردن نمی گذارند و در زمین فساد می کنند، کسانی مانند صهیونیست ها که جز زبان زور، هیچ زبانی نمی فهمند، و این یعنی خاها را از سر راه انسان و انسانیت برداشتن و مهر در چهره قهر. آری چه سخت است مولای مهربانی را که رحمت واسع حق است و در دل او عشق به انسان ها موج می زند، به چنین اتهام هایی خواندن و «میر مهر» را، «میر قهر» نشان دادن! [۱] در روایات متعددی وارد شده است که یاران حضرت ۳۱۳ نفرند اما باید توجه داشت که این تعداد کارگزاران ویژه امام می باشند که هر کدام از آنان لیاقت آن را دارند که کشوری را طبق دستورات امام اداره نمایند و در واقع سپاه حضرت به این تعداد محدود نمی شود بلکه سپاهانی چند هزار نفری دارد و از این رو در روایات سپاه چند هزاری ذکر شده است: ابوبصیر می گوید: مردی از اهالی کوفه، از امام صادق - علیه السلام - پرسید: چند نفر با حضرت قائم (عج) قیام می کنند؟ مردم می گویند همراهان حضرت به تعداد سربازان پدر یعنی سی صد و سیزده نفرند. امام - علیه السلام - فرمود: «حضرت مهدی (عج) ظهور نمی کند مگر با ارتشی قوی و نیرومند و ارتش قدرتمند کم تر از ده هزار نیروی رزمنده نخواهد داشت. [۲] نیز آن حضرت می فرماید: «چون حضرت اجازه قیام بگیرد، سی صد و سیزده تن با او بیعت می کنند. آن حضرت در مکه توقف می کند تا اینکه عدد اصحابش به ده هزار نفر برسد. آن گاه به سوی مدینه حرکت می کند.» [۳]

گفتنی است رقم دوازده [۴] هزار نفر و صد هزار [۵] نفر هم در روایات آمده است. پس گرچه از شمشیر مهدی، برای خون آشامان پست، و درنگان متمدن و ابرقدرتان نا انسان خون و مرگ می بارد ولی برای انسانیت درد کشیده خرد شده رحمت و حیات به ارمغان می آورد. از این رو «قدر مسلم این است که مردم از حیث استعداد و افکار در ترقی و تکامل هستند و برای پذیرفتن حق آماده تر می گردند. اکنون شنیده می شود که بسیاری از روشنفکران شرق و غرب، توجه پیدا کرده اند که ادیان و مسلک های خودشان قدرت ندارند وجدان آنان را قانع سازند و در جستجوی آیینی هستند که از هرگونه عقائد فاسد و خرافات منزله باشد. از طرفی از اوضاع عمومی زمان ظهور می توان پیش بینی نمود که وقتی مهدی موعود ظاهر شد و حقایق اسلام را به جهانیان عرضه داشت و برنامه انقلابی و اصلاحی اسلام را به سمع آنان رسانید بسیاری از مردم اسلام را قبول می کنند؛ زیرا از یک طرف، استعداد مردم برای درک حقایق به حد کمال رسیده و از طرف دیگر معجزاتی را به دست امام زمان (عج) مشاهده می کنند، و علاوه بر اینها اوضاع عمومی جهان را غیر عادی و فوق العاده می یابند و اعلام خطر رهبر انقلاب جهانی به گوششان می رسد. این اوضاع سبب می شود که مردم جهان فوج فوج به دست مهدی

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

موعود اسلام اختیار نمایند و از قتل نجات یابند. و فقط کفار و ستمگران معاند به دست لشکر مهدی دادگشستر هلاک می گردند.[۶]

امام باقر - علیه السلام - فرمودند: قائم ما چون قیام کند نیروهای عقلانی توده ها را تمرکز دهد. و خردها و دریافت های خلق را به کمال رساند.[۷] بنابراین حضرت مهدی (عج) ۳۱۳ یار کارگزار خالص و بسیار والامقام دارد و هزاران نفر سپاه او به حساب می آیند و علاوه بر اینها توده رنج دیده و معتقدان منتظر همه از برکات وجودی آن امام عظیم الشأن و حکومت جهانی او بهره مند می شوند و معاندان صراط الهی به سزای عملشان می رسند گفتنی است حضرت در برخورد با دشمنان از یک نوع مجازات استفاده نمی کند؛ بلکه پس از اتمام حجت برخی از آنان را در جنگ نابود می سازد، [۸] گروهی را اعدام نموده، [۹] و گروهی را تبعید و دست برخی را قطع می کند [۱۰] و بسیاری را هم با عفو عمومی می بخشد.

برای مطالعه بیشتر به کتاب:

۱. چشم اندازی به حکومت مهدی (عج) ، نجم الدین طبری.

۲. عصر زندگی، محمد حکیمی.

پیامبر - صلی الله علیه و آله - :

مهدی، مردی از خاندان من است او بر طبق سنت من - با مخالفین - می جنگد، چنان که من بر طبق

وحی الهی می جنگم [۱۱]

پی نوشت:

[۱] . فصلنامه تخصصی انتظار، سال دوم، ش پنجم، پاییز ۸۱، مقاله میر مهر، پورسیدآقایی، ص ۱۳۳.

[۲] . کمال الدین و تمام النعمه، ابوجعفر محمد علی بن بابویه قمی، ت ۱۳۸۱، هـ. ق، انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین، ج ۲، ص ۶۵۴.

[۳] . حسن بن مطهر حلی، المستجد من کتاب الارشاد، ت ۷۲۶، هـ. ق، ص ۵۱۱.

[۴] . رضی الدین علی بن موسی بن طاووس الملاحم والفتن فی ظهور الغائب المنتظر، مؤسسه الاعلمی،

بیروت، ص ۶۵.

[۵] . مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۷، ۳۶۷، مؤسسه الوفاء بیروت.

[۶] . امینی، دادگستر جهان، انتشارات شفق، چاپ قدس، چاپ ۲۵، ص ۳۱۰.

[۷] . بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶؛ در فجر ساحل، ص ۴۵؛ و عصر زندگی، ص ۱۹۰.

[۸] . مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۶۲۸، مؤسسه الوفاء بیروت.

[۹] . همان، ص ۳۳۸.

[۱۰] . همان، ص ۳۳۸-۳۴۹، مفید، الارشاد، ص ۳۶۴.

آیا کتابی وجود دارد که نام و نسبت و نیز شهری که ۳۱۳ تن یاران امام زمان - علیه السلام - در آنجا هستند را گفته باشد نام کتاب و نویسنده را ذکر کنید و در این باره توضیح دهید؟

پاسخ :

به طور کلی می توان یاران حضرت مهدی - علیه السلام - را به دو گروه عام و خاص تقسیم کرد. یاوران عام آن حضرت عموم مردمی به شمار می آیند که در عصر ظهور به یاریش بر می خیزند و در اجرای فرمان های او تا پای جان می کوشند. از این رو یکی از تعالیم اسلامی این است مردم از خدای بزرگ بخواهند آنان را از یاوران امام زمان - علیه السلام - به شمار آورد. از امام صادق - علیه السلام - نقل است که می فرماید: هر کس چهل صبح گاه دعای عهد را به پیشگاه پروردگار متعال بخواند، از یاوران قائم ما خواهد بود و اگر پیش از ظهور او، بمیرد خداوند او را از قبرش (رای یاری حضرت مهدی - علیه السلام -) بر می انگیزاند. [۱]

اما یاران خاص آن حضرت، افراد بسیار ممتازی به شمار می آیند که امام عصر - علیه السلام - به کمک آنان تمام دنیا را از عدالت پر می کند. درباره فضیلت این گروه، احادیث متنوعی وجود دارد. در منابعی هم به استناد برخی احادیث، مانند «خطبة البیان، امام علی - علیه السلام - نام، نسب و محل زندگیشان نیز ذکر شده است. [۲]

گفتنی است هر چند دانستن نام و نشانی یاران خاص حضرت حجّت - علیه السلام - ما را در فهمیدن حقایق کمک می کند اما حدیثی را که چنین موضوعی در آن مطرح است نمی توان به آسانی پذیرفت زیرا آن فقط در منابع حدیثی محدودی وجود دارد و علمای حدیث یا حدیث شناسان نیز درباره سند روایت مذکور به نقطه یقین آور یا اطمینان بخشی نرسیده اند از این رو صدور چنین حدیثی از برخی پیشوایان معصوم - علیهم السلام - احتمالی است و در این گونه مسائل که چه بسا افراد ناآگاه یا بد سیرتی از آن سوء استفاده می کنند نمی توان به حدیث یا احادیثی که سندشان قوی نیست اعتماد کرد. مطلب دیگر این که روایت یاد شده سندهای مختلفی دارد و محتوای آن نیز از جهاتی مضطرب یعنی متفاوت و غیر ثابت است مثلاً در سندی که حدیث مذکور را از امام باقر و امام صادق - علیهما السلام -

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

نقل کرده است یاران امام عصر - علیه السلام - را در قم دوازده نفر می شمارد [۳] و در سند دیگر که حدیث را از مسند حضرت فاطمه - علیها السلام - نقل می کند تعداد آنان را در قم هیجده نفر می داند [۴] و در سند سوم که حدیث را از خطبه البیان نقل کرده است تعدادشان را در آن شهر یک نفر ذکر می کند. [۵]

با توجه به مطالب مذکور می توان گفت: درباره این گونه روایات باید جانب احتیاط را گرفت یعنی در پذیرفتن یا رد آنها نباید شتاب کرد بلکه شایسته است علم آن را - به امام معصوم - علیه السلام - و ابگذاریم. به یقین حضرت مهدی - علیه السلام - که در پرتو هدایت خداوند مردم را از اسرار هستی آگاه می کند در وقت مناسب این موضوع را برای آنان آشکار می سازد تا کسی نتواند با سوء استفاده از آن، دیگران را به گمراهی بکشاند.

برای مطالعه بیشتر رجوع شود به:

۱. شیخ علی حائری، الزام الناصب، ج ۲، ص ۲۰۱.

۲. میر جهانی، نوائب الدهور، ج ۲، ص ۱۱۶.

حدیث:

امام علی - علیه السلام - می فرمایند: ... مهدی از فرزندان من است او بین رکن و مقام ظاهر می شود، پیراهن ابراهیم بر تنش و حُلَّة اسماعیل بر پیکرش و نعلین شیث در پایش است و دلیل وجود او آن است که رسول خدا - صلی الله علیه و آله - درباره اش فرمود: عیسی بن مریم از آسمان فرود می آید و با مهدی خاندان من همراه می شود.

«شیخ حرّ عاملی، اثبات الهداه، ص ۷، نقل از امام مهدی - علیه السلام - از ولادت تا ظهور، ص ۴۰۶ - ۴۰۷».

پی نوشت:

[۱]. حسین فریدونی، امام مهدی - علیه السلام - از ولادت تا ظهور، ترجمه، «الامام المهدی من المهدی الی اللهد نوشته، سید محمد کاظم قزوینی» ص ۵۰۸، نشر آفاق، چاپ دوم، ۱۳۷۹، (هجری شمسی).

[۲]. امام مهدی - علیه السلام - از ولادت تا ظهور، ص ۴۹۷ - ۵۰۵.

[۳]. عماد زاده، زندگانی ولی عصر صاحب الزمان - علیه السلام -، ص ۳۹۳.

[۴]. همان، ص ۳۹۴.

[۵]. امام مهدی - علیه السلام - از ولادت تا ظهور، ص ۵۰۳.

*****

چرا از یاران آقا فقط ۵۰ نفر آنها زن هستند؟

پاسخ:

احادیثی که تعداد زنان شرکت کننده در قیام امام مهدی (عج) را تبیین می نماید، متفاوتند. در حدیثی از امام باقر - علیه السلام - آمده که تعداد زنان یاری دهنده امام عصر پنجاه تن می باشند. [۱] و در حدیث دیگری از رسول خدا - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - این تعداد را چهارصد زن دانسته است. [۲] و روایتی از امام صادق - علیه السلام - آن را سیزده زن دانسته است. [۳] با توجه به این اختلاف، هرگز نمی توان تعداد دقیق زنان شرکت کننده در نهضت امام را بیان نمود تا آنگاه درباره تعداد اندک آنها نسبت به مردان بحث نمود. بنابراین سخن ما در اینجا با تکیه بر احادیثی است که تعداد زنان را کمتر از مردان بیان کرده است که آیا این تعداد اندک ناشی از نوع نگاه تبعیض آمیز نسبت به زن می باشد؟

نگاه به زن در مسئله قیام

نگاه به زن از جنبه قیام و انقلاب امام عصر، همان نگاه اسلام است. اسلام از نظر انسانیت فرقی میان زن و مرد قائل نیست. و برای هر دو از این جنبه حقوق یکسان و البته نه مشابه، قائل می باشد. این عدم تشابه در وظایف و مسئولیت و حقوق، ناشی از تفاوت طبیعت و غرائز و سرشت زن و مرد می باشد، ولی این تفاوت مانع از آن نیست که زنان همانند مردان نتوانند درجات کمال معنوی را سیر نمایند. چنان که در صدر اسلام نیز زنان هم دوش مردان در خط مبارزه با شرک و نفاق حضور داشته اند. و در این راه شهادایی را نیز تقدیم اسلام نموده اند. اما حضور آنها در لشکر اسلام، به لحاظ طبیعت سخت کار و درگیری جنگ، در زمینه پرستاری و مداوای مجروحان بوده است. شرکت زنان نیز در قیام امام - علیه السلام - از آنجا که نهضت امام یک نهضت جهادی می باشد تا آنجا که در احادیث از سپاه امام به سپاه خشم، تعبیر شده [۴]، نمی تواند یک حضور گسترده باشد. موقعیت سخت و دشوار نبود، حضور زنان را بالطبع، محدود می نماید. این شرایط دشوار نه تنها موجب محدودیت حضور زنان را فراهم می آورد، محدودیت نوع مسئولیتی را که عهده دار خواهند شد را نیز همراه دارد. و به همین دلیل در حدیثی از امام صادق - علیه السلام - بر نقش زنان در مداوا و پرستاری مجروحان، تصریح شده است. [۵] می توان این احتمال را درباره ذکر اندک تعداد زنان به عنوان یاران امام - علیه السلام - را نیز بیان نمود که شاید این تعداد مربوط به زنان پاک و باتقوای گذشته باشد که در قیام شرکت خواهند نمود. و به همین جهت به نام تعدادی از این زنان در احادیث تصریح شده است [۶] که از آن جمله می توان به قنواء دختر رشید (که پدرش به دست ابن زیاد به شهادت رسید)، ام ایمن (پرستار پیامبر) حبابه و البیه (که شیخ طوسی وی را از اصحاب امام حسن - علیه السلام - می شمرد) و سمیه (مادر عمار یاسر) اشاره نمود. و این تعداد غیر از تعداد زنانی باشند که تا زمان قیام، به صف یاران آن حضرت خواهند پیوست.

حدیث:

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

امام علی - علیه السلام - می فرماید: منتظر واقعی برای امر ما همانند کسی است که در جهاد در راه خدا، با خون خود آمیخته باشد.

شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۶۴۵، مکتبه الصدوق، تهران.

پی نوشت:

[۱]. الغیبه، محمد بن ابراهیم فعحانی، ص ۲۷۹، کتابفروشی صدوق، ۳۶۰ هـ ق و نیز تفسیر عیاشی، ج ۱، ص ۸۴، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، بیروت، ۱۴۱۱ هـ ق.

[۲]. فردوس الاخبار، ابوشباع شیرویه، ج ۵، ص ۵۱۵، دارالکتب العلمیه، بیروت و کنز العمال، متقی هندی، ج ۱۴، ص ۳۳۸، مؤسسه الرساله، بیروت، ۹۷۵ هـ ق.

[۳]. دلائل الامامه، ابوجعفر محمد بن جریر بن رستم طبری، ص ۲۵۹، کتابفروشی رضی، قم و اثبات الهداء، محمد بن حسن حر عاملی، ج ۳، ص ۷۵، چاپخانه علمیه، قم، ۱۱۰۴ هـ ق.

[۴]. ر.ک. غیبه نعمانی، باب بیستم.

[۵]. ر.ک. دلائل الامامه، ص ۲۵۹ و اثبات الهداء، ج ۳، ص ۷۵.

[۶]. همان.

*****

نام بعضی از یاران آقا امام زمان - علیه السلام - که در روایات آمده را بیان نمایید و چگونه می توانیم از یاران آن امام مهربان باشیم؟

پاسخ:

در روایاتی که از پیشوایان - علیهم السلام - رسیده است، نام برخی از یاوران امام زمان - علیه السلام - ذکر شده است که برخی از آنها بدین قرارند:

۱. حضرت عیسی - علیه السلام -:

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرموده اند: «هنگام ظهور امام مهدی - علیه السلام - عیسی بن مریم از آسمان فرود می آید و فرزندم مهدی را همراهی خواهد کرد.» [۱]

۲. تعدادی از پیروان حضرت موسی - علیه السلام -، اصحاب کهف، یوشع بن نون، جانشین حضرت موسی - علیه السلام -، سلمان، ابودجانه انصاری، مقداد، مالک اشتر.

امام صادق - علیه السلام - در این باره فرموده اند:

از پشت کوفه ۲۷ مرد بیرون آمده و به حضرت مهدی - علیه السلام - می پیوندند. ۱۵ نفر از قوم حضرت موسی... هفت نفر از اصحاب کهف، یوشع بن نون، وصی حضرت موسی - علیه السلام -، سلمان، ابودجانه انصاری، مقداد و مالک اشتر. اینها یاوران امام مهدی - علیه السلام - و اداره کنندگان بخش های مختلف دنیا هستند. [۲]

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

و اما پرسیده‌اید چگونه می‌توانیم در زمره یاوران آن حضرت قرار بگیریم؟ برای پاسخ به این سؤال باید ابتدا صفات یاوران امام مهدی - علیه السلام - را بشناسیم و سپس در راه به دست آوردن آنها تلاش کنیم. در این صورت خواهیم توانست در زمره اصحاب و یاوران آن امام مهربان قرار بگیریم. صفات یاوران امام مهدی - علیه السلام -:

در روایات پیشوایان معصوم - علیهم السلام - ویژگی‌های زیبایی برای یاوران امام مهدی - علیه السلام - ذکر شده است، که ما به بعضی از آنها اشاره می‌کنیم:

۱. بینش عمیق نسبت به خداوند متعال

امام علی - علیه السلام - می‌فرماید: مردانی که خدا را آنچنان که شایسته است شناخته‌اند و آنان، یاران امام مهدی - علیه السلام - در آخرالزمان‌اند. [۳]

۲. ایمان و عبادت

امام علی - علیه السلام - درباره یاران امام مهدی - علیه السلام - می‌فرماید: (آنان) مردان شب زنده‌داری هستند که زمزمه نمازشان مانند نغمه زنبوران کند و به گوش می‌رسد. شب‌ها را با زنده‌داری سپری می‌کنند و بر فراز اسب‌ها خدا را تسبیح می‌گویند. [۴]

۳. عشق به امام زمان - علیه السلام -

امام صادق - علیه السلام - فرموده‌اند: (یاوران امام مهدی - علیه السلام -) به عنوان تبرک به زین اسب امام می‌کشند و در میان رزم گرد او می‌چرخند و با جان خود از او محافظت می‌کنند. [۵]

۴. اطاعت از امام مهدی - علیه السلام -

امام صادق - علیه السلام - می‌فرماید: اطاعت یاران امام مهدی - علیه السلام - از آن حضرت از فرمانبرداری کنیز در برابر مولایش بیشتر است. [۶]

۵. شهادت طلبی

امام صادق - علیه السلام - می‌فرماید: (یاران امام مهدی - علیه السلام -) آرزو می‌کنند در راه خدا به شهادت برسند. [۷]

۶. شجاعت

امام علی - علیه السلام - فرموده‌اند: (یاران مهدی - علیه السلام -) همه شیرانی هستند که از بیشه‌ها خارج شده‌اند و اگر اراده کنند کوه‌ها را از جا برمی‌کنند. [۸]

۷. همدلی و اتحاد

از امام علی - علیه السلام - چنین نقل شده که: آنان یک دل و متحدند. [۹]

۸. بردباری و تواضع

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

و باز آن امام همام فرموده‌اند: آنها به خاطر یاری‌شان به خداوند منت نمی‌گذارند و از جان گذشتگی خود را بزرگ نمی‌شمارند. [۱۰]

در پایان تذکر این نکته خالی از لطف نیست که یاوران امام مهدی - علیه السلام - سه دسته‌اند: دسته اول ۳۱۳ یاور مخصوص آن حضرت هستند که مشاوران و وزرای آن امام عزیزند. دسته دوم سپاه ده هزار نفری آن امام مهربان هستند که آغاز قیام آن حضرت از مکه، پس از اجتماع آنان در مکه می‌باشد. [۱۱]

دسته سوم خیل عظیم مؤمنان است که در میانه راه به حضرت می‌پیوندند و در رکاب او با دشمنان خدا می‌جنگند.

از میان سه دسته یاد شده جایگاه و منزلت گروه اول از بقیه بالاتر و دسته دوم در رتبه بعد و دسته سوم در رتبه آخر قرار دارند. بنابراین ما هم اگر حدّ بالای ویژگی‌های یاد شده را داشته باشیم می‌توانیم جزء ۳۱۳ یاور مخصوص آن امام عزیز باشیم، و الا در رتبه‌های بعد قرار خواهیم گرفت. حاصل سخن اینکه آنچه باعث پیوستن به یاران حضرت می‌شود داشتن این کمالات انسانی است و ما هر چه در آراستن خود به این کمالات تلاش بیشتری بکنیم نزد آن حضرت از جایگاه بالاتری برخوردار خواهیم بود.

برای مطالعه بیشتر رجوع کنید به:

امام مهدی از ولادت تا ظهور، آیت الله سید محمد کاظم قزوینی.

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - :

ای سلمان تو با مهدی - علیه السلام - خواهی بود و هر کس مانند تو باشد و همچون تو به او معرفت داشته باشد.

(یوم الخلاص، ص ۲۲۲)

پی نوشت:

[۱]. معجم احادیث الامام المهدی، ج ۳، ص ۱۲۱، انتشارات موسسه المعارف الاسلامیه، چ اول،

۱۴۱۱.

[۲]. همان، ج ۵، ص ۱۲۲.

[۳]. منتخب الاثر، فصل ۸، باب ۱، ح ۲، ص ۶۱۱، انتشارات مؤسسه السیده المعصومه، چ ۱۵، ۱۴۱۹.

[۴]. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۰۸، انتشارات اسلامیه، چ سوم، ۱۳۷۲.

[۵]. همان.

[۶]. همان.

[۷]. همان.

[۸]. یوم الخلاص، ص ۲۲۴.

[۹]. همان، ص ۲۲۳.

[۱۰]. همان.

[۱۱]. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۶۷.

*****

در روایت آمده است که آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در زمان ظهور از میان ابرها عبور می کنند و در جنگهایش در یک چشم به هم زدن سپاهیان دشمن را نابود می کند، آیا منظور از عبور حضرت از ابرها، هواپیما است؟ و در جنگها از سلاح های امروزی استفاده کرده و یا از سلاح های قدیمی مانند شمشیر، و آیا ممکن است در یک چشم به هم زدن دشمن را نابود کند، لطفاً توضیح دهید؟

پاسخ:

در برخی از روایات مثل جنگ بصره و خلیج فارس در ظهور حضرت مهدی (عج) وارد شده است که حضرت مهدی (عج) در هفت سرایده از نور که از آن به قبه های نور نیز تعبیر شده است، میان ابرها و آسمان وارد می شوند که برخی از علماء از آن تعبیر به اسکادران هواپیما و یا وسائلی شبیه آن کرده اند. [۱] در روایات دیگر وارد شده است که یاران و سربازان حضرت از سه طریق در زمان ظهور در مکه جمع می شوند که یک گروه از آنها از طریق ابرها وارد می شوند. [۲] که ابرها را تعبیر به هواپیما کرده اند و اگر هم از آن بعنوان معجزه و کرامت یاد شده است بدین جهت می باشد که در گذشته هواپیما نبوده است، در هر دو مورد که اصطلاح ابر و آسمان وارد شده است. تعبیر به هواپیما شده است.

در رابطه با قسمت دیگر سؤال و سلاح مورد استفاده حضرت در جنگها، از مجموع روایات، احادیث و نظرات علماء چنین استنباط می شود که وارد شدن کلمه سیف (شمشیر) در روایات که حضرت با شمشیر قیام می کند، بدین جهت است که شمشیر نماد جنگ و جهاد و حاکی از این است که حضرت مهدی (عج) به خاطر عالمگیر کردن اسلام و جلوگیری از بیدادگری و ظلم و تثبیت پایه های حکومت دینی ناچار از جنگ و جهاد بوده و جنگ جزء برنامه های رسمی حضرت می باشد. [۳] و آنچه از نظرات علماء و اهل نظر فهمیده می شود این است که حضرت در جنگها از سلاح های متداول استفاده خواهند کرد. و با استفاده از سربازان فداکار و وفادار، و سلاح های روز بر دشمنان خود غالب خواهند شد. هر چند بنابر تحولاتی که ممکن است در آینده اتفاق بیفتد پیروزی حضرت با شمشیر نیز دور از ذهن نبوده و عملی است چرا که ممکن است در آینده توازن قدرت به نفع حضرت و لشکریان ایشان باشد. و بشر از جهل و عناد و عصبیت بیرون آمده و از تولید سلاح های اتمی و پیشرفته

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

دست بردارند و یا کسی نباشد از این سلاح ها استفاده بکند. و یا کسی در دنیا نباشد که طرز استفاده از این سلاح ها آشنایی داشته باشد پس در این صورت پیروزی حضرت با شمشیر هم عملی می شود بهر حال آنچه مسلم است حضرت در جنگ ها و برنامه های خود سیر طبیعی را می پیمایند و هر سلاخی که در هنگام ظهور متداول باشد استفاده می کنند.

پس از ذکر موارد بالا به تبیین نکته می پردازیم که چگونه حضرت به یک چشم بر هم زدن دشمنان را نابود می کنند. اولاً حضرت در یک چشم به هم زدن دشمنان را نابود نمی کنند. حضرت بعد از تکمیل کادر حکومتی خویش یعنی ۳۱۳ نفر و تشکیل لشکریده هزار نفری از مکه به سوی مدینه حرکت می کنند و بعد از رسیدن به کوفه مرکز حکومت حضرت، دست به کارهای بنیادی نظیر سر و سامان دادن به اوضاع دولت جدید و تثبیت پایه های حکومت و ایجاد امنیت در مرزها و بعد از این اقدامات بسیج عمومی داده و به ساز و برگ نظامی روی می آورند. [۴] و حتی در جنگ با یهود برای آزادسازی قدس لشکر حضرت را از ۱۲ هزار نفر تا ۳۶ هزار نفر ذکر کرده اند. [۵] حال اگر نابودی دشمنان با یک چشم بر هم زدن باشد نیازی به این مقدمات و آماده سازی لشکر و ارتش که همه آنها همچون شیران روز زاهدان شب و از کوه استوارتر، گرداگرد حضرت در حرکت هستند، [۶] نبود. ممکن است حضرت در بعضی جنگها از امدادهای غیبی بهره بجویند. ولی جنگ حضرت و حکومت ایشان باید سیر طبیعی خود را پیمایند مثل جنگ های دوره پیامبر، که در بعضی از موارد از امدادهای الهی و غیبی نیز استفاده می کرده است. و اگر حضرت مهدی (عج) از معجزات و امدادهای الهی بهره می گیرند فقط در بعضی موارد نادر و آن هم در خیلی موارد جهت زمینه سازی و تقویت روحیه مسلمانان و تزلزل در روحیه دشمن می باشد.

مثل فرو رفتن سفیانی و لشکر یانش در بیابان بین مکه و مدینه که موجب تقویت روحیه مسلمانان مدینه می شود. و ظهور حضرت مسیح و زنده شدن اصحاب کهف و پیدا شدن صندوق مقدس حاوی کتب اصیل انجیل و تورات که سبب تزلزل در روحیه مسیحیت و غربی ها و گرایش آنها به اسلام شد. [۷] در سایر موارد به خصوص در جنگ ها، حضرت از ابزار و لوازم طبیعی استفاده می کنند. پس این سؤال پیش می آید که چگونه حضرت به نیروهای غرب و مسیحی و یهودی در یک کماله دشمنان با این توانی که امروز ما می بینیم و اکثریت جهان با آنهاست، پیروز می شوند. علاوه بر اینکه ممکن است حضرت از امدادهای غیبی و از قدرت تکوینی خویش استفاده بکنند و بهره بگیرند ولی موارد زیر در پیروزی حضرت نقش مهمی را ایفا می کنند و سبب پیروزی حضرت می شوند.

۱. پیروزی های حضرت در حجاز، عراق و همسوئی و موج خروشان ملت های مسلمان به سوی حضرت مهدی (عج) حالتی از نگرانی و تردید در غربی ها ایجاد می کند.

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

۲. ظهور حضرت مسیح و تبلیغات ایشان در کشورهای مسیحی به نفع دولت کریمه حضرت مهدی.
۳. استدلال مسلمانان با استناد به تورات و انجیل اصل.

۴. تأثیر معجزات و امدادهای غیبی، غربی ها را در استفاده از سلاح های پیشرفته دچار شک و تردید می کند به خصوص قرارداد و پیمانی که مدتی بین غربی ها و مسلمانان بسته می شود [۸] و بعد مجبور به پیمان شکنی می شوند که خصلت ظلم و تعددی و درنده خوئی آنها را رو می کند. مثل پیمان حدیبیه بین مسلمانان و قریش. با توجه به موارد بالا و تجربه تاریخی که در تاریخ به وقوع پیوسته است پیروزی حضرت را دور از دسترس نمی کند، به خصوص با پیشرفتی که در علم و صنعت و تکنولوژی در عصر حضرت مهدی و دولت کریمه ایشان ایجاد خواهد شد. نمونه بارز آن، پیروزی مسلمانان، در صدر اسلام می باشد که در عرض پنجاه سال چنان پایه های خود را محکم کرده و بر امپراطوری روم و ایران غالب شدند که می تواند پیروزی حضرت مهدی (عج) را تقویت کرده و در ذهن ما دور از دست رس نکند و پیروزی های حضرت یک شبه و در یک چشم به هم زدن نمی باشد. بلکه با برنامه ریزی، هدایت، و راهنمایی های حضرت مهدی (عج) و نیروهای وفادار و ایثارگر، عملی می شود، امید است که روزی شاهد احتراز پرچم اسلام بر بام جهان باشیم.

جهت مطالعه بیشتر به کتابهای امامت و مهدویت، آیت الله صافی گلپایگانی، دادگستر جهان، آیت الله امینی و عصر الظهور، علی کورانی، ترجمه عباس جلالی مراجعه فرمائید.

منابع جهت مطالعه بیشتر

۱. چشم اندازی بر حکومت، نجم الدین طبری، بوستان کتاب.

۲. عصر ظهور، علی کورانی، بوستان کتاب.

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - فرمود:

در آخر الزمان خلیفه ای خواهد بود که مال را بدون اینکه بشمارد تقسیم می کند. [۹]

پی نوشت:

[۱]. صافی، لطف ا...، امامت و مهدویت، انتشارات حضرت معصومه، چاپ اول، ۱۳۷۷، ج ۳، ص ۲۰.

[۲]. کورانی، علی، عصر الظهور، مترجم عباس جلالی، چاپ مرکز نشر سازمان تبلیغات، چاپ دوم،

۱۳۷۱، ص ۳۰۶.

[۳]. امامت و مهدویت، ج ۳، ص ۲۱.

[۴]. عصر الظهور، ص ۳۰۲، محمد بن ابراهیم نعمانی، کتاب الغیبه، تحقیق علیاکبر عفاوی، مکتبه

الصدوق، ص ۱۲۲.

[۵]. عصر الظهور، ص ۳۰۴، علامه مجلسی، بحارالانوار، مؤسسه الوفاء، لبنان، دوم ۱۴۰۳ هـ.ق، ج ۵۲،

ص ۳۷۰.

[۶]. عصر الظهور، ص ۳۰۴، شیخ مفید، الارشاد، اسلامیة، سوم ۱۳۷۶، ص ۷۰۰.

[۷]. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۰.

[۸]. عصر الظهور، ص ۳۰۷.

[۹]. منتخب الاثر، ص ۸۳، باب ۱، ح ۲۸.

*****

نظر مذهب تشیع درباره اینکه حضرت صاحب الامر با وسایل مدرن و امروزی ظهور می کنند یا با زره و شمشیر قدیمی چیست و هم اکنون که جهان پر از ظلم و جور است چرا ایشان ظهور نمی کنند؟

پاسخ :

مهدی است آن که نهضت قرآن به پا کند مهدی است آن که نیک و بد از هم جدا کند

مهدی است آن که پرچم اسلام راستین بر قلعه های محکم دشمن به پا کند

مهدی است آن که کاخ عظیم ستمگران با نهیب خویش، دچار فنا کند [۱]

در ابتدا باید این نکته را به عرض برسانیم که امام زمان (علیه السلام) مانند پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) برای هدایت و راهنمایی مردم، نخست اعلان دعوت عمومی می کند و در آغاز ظهورش، مردم را از پیام انقلاب خود آگاهی داده و اتمام حجّت می کند، در این میان عده ای دعوتش را می پذیرند و راه سعادت، پیش می گیرند و عده ای به مخالفت برمی خیزند که امام مهدی (عج) در برابر اینها قیام مسلحانه می کند. چنانکه امام جواد (علیه السلام) فرموده است:

وقتی ۳۱۳ نفر یاران خاص حضرت قائم (عج) به خدمتش در مکه رسیدند، حضرت، دعوتش را به جهانیان آشکار می سازد، و وقتی که این تعداد به ده هزار نفر رسید، به اذن خدا قیام مسلحانه می کند و خروج می کند [۲].

برنامه قیام حضرت مهدی (عج) همانند برنامه قیام همه پیامبران الهی خواهد بود، یعنی بر اساس اسباب و وسایل عادی و طبیعی برنامه های خود را اجرا می کند و هیچ گاه از راه اعجاز وارد نمی شود، بلکه معجزات جنبه استثنائی دارند، که در موارد نادر از آن استفاده می کند.

و اما درباره قسمت دوم سؤال (سلاح سرد) که در بعضی از روایات هم به شمشیر معنا شده است، باید گفت که ظاهراً مقصود از خروج با شمشیر، مأموریت به جهاد، و توسّل به اسلحه برای اعلاّی کلمه حق است، و این که با هیچ یک از کفّار به مصالحه نمی نشیند، زیرا «شمشیر» همیشه کنایه از قدرت و نیروی نظامی بوده و هست، همان گونه که «قلم» کنایه از علم و فرهنگ است، و نیز از قدیم معروف بوده که کشور با دو چیز اداره می شود: قلم و شمشیر [۳].

پرسش و پاسخ مهدوی ..... کتابخانه گفتگوی دینی

پس منظور از قیام با شمشیر، همان اتکای به قدرت است، تا مردم نپندارند که این مصلح بزرگ، فقط به شکل یک معلم یا یک واعظ، عمل می کند، بلکه او یک رهبر مقتدر الهی است که امان را از ستمگران و منافقان می گیرد.

بنابراین اجرای طرح حکومت حق و عدالت در سطح جهانی نیز باید با استفاده از وسایل مادی و معنوی لازم (بجز در موارد استثنایی) تحقق پذیرد. به تعبیری دیگر، آن حضرت و یارانش با هر اسلحه ای که لازم باشد، در مقابل کفار و ستمگران می ایستند، و از هر گونه اسلحه ای که در آن زمان متداول بوده و مورد نیاز باشد، استفاده می کنند.

به امید آن روزی که قدرت اسلام، همه جا را فراگیرد و روزی که چشم همه به دیدار جمال دل آرای آن محبوب، روشن گردد.

ای شمع جهان افروز بیا وی شاهد عالم سوز بیا

ای مهر سپهر قلمرو غیب شد روز ظهر و بروز بیا

ما دیده براه تو دوخته ایم از ما همه چشم مدوز بیا [۴]

در وجوب بخش دوم از پرسش آنچه قابل بیان است این است که: هر نهضت و انقلابی در صورتی امکان پیروزی دارد که زمینه آن از هر جهت فراهم باشد و اوضاع و شرایط کامل و آماده باشد یکی از شرایط مهم موفقیت این است که عموم ملت خواستار آن انقلاب باشند و افکار عمومی برای تأیید و پشتیبانی آن مهیا باشد. در غیر این صورت انقلاب با شکست مواجه خواهد شد. نهضت و قیام مهدی (عج) نیز از این قاعده کلی خارج نیست و در صورتی می تواند پیروز گردند که اوضاع و شرایط مساعد و زمینه فراهم باشد بنابراین فراگیر شدن ظلم و فساد به تنهایی نمی تواند زمینه ظهور را فراهم کند بلکه باید علاوه بر ایجاد زمینه مردمی یاران وفادار و کارآمد نیز تربیت شوند تا در دوران ظهور با پذیرش پست های کلیدی امام مهدی (عج) را در دست یافتن به اهدافش کمک کند. [۵]

پی نوشت:

[۱]. چاپچیان، حبیب (احسان). ر.ک: رجالی تهرانی، علی رضا، یکصد پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان (عج)، انتشارات نبوغ، ص ۱۳.

[۲]. علامه مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۳، ناشر: مؤسسه الوفاء، چاپ بیروت.

[۳]. رجالی تهرانی، علی رضا، یکصد پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان (عج)، انتشارات نبوغ، چاپ سوم، ص ۲۱۸.

[۴]. شعر از کمپانی، نقل از کتاب آخرین تحول، نشریه هیئت قائمیه تهران، ص ۹۴.

[۵]. دادگستر جهان، ابراهیم امینی، ص ۲۴۰ - ۲۴۴، چاپ انتشارات شفق به نقل از اثبات الهداء، ج ۷، ص ۱۰۵.

مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی